ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ศรัทธาในพุทธศาสนาเถรวาท

ชื่อผู้เขียน

นางสาวรัฐวรรณ เทพหัสคิน ณ อยุธยา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ คร.วิโรจน์ อินทนนท์ ประชานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย พงษ์สนิท กรรมการ อาจารย์ คร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคำสอนเรื่อง ศรัทธาในพระพุทธศาสนาเถรวาท โดยมีขอบเขตการวิจัยอยู่ที่การศึกษาวิเคราะห์ ความหมาย เนื้อหา จุดมุ่งหมาย และ บทบาทของ ศรัทธา ตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท ตามที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก

จากการศึกษา พบว่า สรัทธามีความหมาย 3 อย่าง คือ ความเชื่ออย่างมีเหตุผล ความเชื่อ ในกุศลธรรมและเหตุผลในกฎแห่งกรรม ความเชื่อและความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย

สรัทธาแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ เชื่อในปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เชื่อกรรม เชื่อผลของกรรม เชื่อความที่สัตว์มีกรรมเป็นของๆ ตน

ศรัทธามีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

- 1. ศรัทธาที่ไม่มีเหตุผล ไม่ประกอบด้วยปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง เรียกว่า ศรัทธา ญาณวิปยุต
- 2. ศรัทธาที่เกิดจากปัญญาพิจารณาจนเข้าใจในเหตุผล เรียกว่า ศรัทธาญาณสัมปยุต จุดมุ่งหมายของศรัทธามีทั้งที่เป็นโลกิยสุขและโลกุตตรสุข โลิยสุข เป็นสุขแบบชาวโลก ที่ยังประกอบด้วยอาสวะ ส่วนโลกุตตรสุข เป็นสุขที่เหนือกว่าระดับของชาวโลก เป็นสุขของ พระอริยบุคคล

บทบาทของสรัทธา คือ การข่มนิวรณ์ ซึ่งเป็นกิเลสเครื่องกั้นจิต ทำให้จิตเกิดความผ่องใส ไม่ขุ่นมัว และทำให้เกิดความเชื่อมั่น เป็นกำลังมุ่งแล่นไปในการปฏิบัติ สามารถทำให้สำเร็จเป็น พระอริยบุคคลได้

สำหรับการศึกษา ศรัทธาในสังคม พบว่า พุทธศาสนิกชนไทยในปัจจุบันมีศรัทธาอยู่ 2 ประเภท คือ

- 1. ศรัทธาที่คลาดเคลื่อนไปจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น การนับถือบูชา พระพุทธเจ้าอย่างเทพเจ้า การนับถือพระอริยสงฆ์อย่างผู้วิเศษ การมีศรัทธาโดยยึดติดตัวบุคคล ความเชื่อในการทำบุญที่ผิด
- 2. ศรัทธาที่ผิดไปจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น การเชื่อในปาฏิหาริย์ อำนาจ คลบันคาลของเทวคา

แนวทางแก้ไข คือ เน้นให้มีสรัทธาที่ประกอบด้วยปัญญา เพราะเมื่อใดก็ตามที่สรัทธา ปราสจากปัญญา จะเป็นสรัทธาที่มืดบอด Thesis Title

Saddhā in Theravāda Buddhism

Author

Miss Rattawan Devahastin na ayudhya

M.A.

Philosophy

Examining Committee

Lect.Dr.Viroj Inthanon

Chairman

Asst.Prof.Noi

Pongsanit

Member

Lect.Dr.Phisit

Kotsupho

Member

ABSTRACT

The aim of the thesis is to study the concept of Saddhā in Theravāda Buddhism. The scope is to analyze the meaning, content, aim and role of Saddhā as found in Tipitaka.

From the study it was found that Saddhā has three meanings; reasonable belief, belief in virtue and the law of Kamma, belief in the Trible Gem.

There are four kinds of Saddhā; Saddhā in the Enlightenment of the Buddha, Saddhā in Kamma, Saddhā in consequences of actions, Saddhā in the individual ownership of action.

Saddhā has two aspects. The first is called Saddhāñāṇavipayutta, belief without reason or wisdom. The second is Saddhāñāṇasampayutta, belief which comes from wisdom.

The aim of Saddhā is to achieve happiness in worldly life and transcendental life. The first is composed of cankers while the last is beyond worldly life, it is the happiness of Noble ones.

The role of Saddhā is to keep away all hindrances and to cultivate confidence in the practice until liberation is attained.

Moreover, in the study of Saddhā in Thai society, it was found that at present there are two types of Thai Buddhists. They are;

- 1. those who have Saddhā which deviate from principle of Buddhism e.g., to regard Buddha as God, to respect Noble Sangha as those who possess supernormal power, to adhere to persons and misbelief in doing merits.
- 2. those who have Saddhā against from The principle of Buddhism e.g., to believe in the miracles and creation of God.

The way to correct misconception of Saddhās is to cultivate wisdom because Saddhā without wisdom is blind Saddhā.